

CASUS WETENSCHAPPELIJKE INTEGRITEIT

2021

Plagiaat, oneerlijk en niet transparant gedrag, en inbreuk op de privacy - ongegrond

Universiteit Leiden

1. Onderwerp van de klacht

De klacht richt heeft betrekking op een artikel dat is geschreven door [functie] (Beklaagde). Het onderwerp van het artikel is hetzelfde als dat van een opdracht die door Beklaagde aan zijn studenten is gegeven.

2. Korte omschrijving van de feiten

Klager voert aan dat studenten van een vak dat door Beklaagde werd gegeven, als opdracht is gevraagd een artikel te schrijven. Klager wijst erop dat Beklaagde in die periode zelf aan een artikel werkte, dat hetzelfde onderwerp had als de opdracht aan de studenten, en dat uiteindelijk daadwerkelijk gepubliceerd werd. Klager acht dat er sprake is van plagiaat, en oneerlijk en niet transparant gedrag. Klager acht het mogelijk dat Beklaagde de opdrachten van de studenten heeft gedeeld met zijn co-auteur, en dat dit een mogelijke inbreuk zou zijn op de privacy van de studenten.

3. Advies van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit (CWI) aan het College van Bestuur d.d. 14 december 2020

Het verloop van de procedure

Bij brief van [datum] heeft Klager een klacht ingediend tegen Beklaagde wegens vermoede inbreuk op de wetenschappelijke integriteit. De klacht heeft betrekking op het artikel '[titel]', geschreven door [co-auteur] en Beklaagde, en verschenen in [naam tijdschrift] op [datum]online) en in het [maandnummer] (in druk) (hierna: 'het Artikel').

Bij brief van [datum] heeft Beklaagde een verweerschrift ingediend.

Op [datum] zijn Beklaagde en Klager in elkaars aanwezigheid gehoord. Beklaagde heeft zich laten vergezellen door [naam, functie medewerker].

Beoordeling Klacht

Ingevolge de Klachtregeling Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Leiden & Leids Universitair Medisch centrum (hierna: 'de Regeling') dient een klacht te worden beoordeeld aan de hand van de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit 2018 (hierna: de 'Gedragscode').

Klager heeft, verkort weergegeven, de klacht als volgt onderbouwd.

Klager heeft als student deelgenomen aan het vak "[naam onderwijsseenheid]", waarvoor een aantal schriftelijke opdrachten moeten worden ingeleverd. De docenten voor dit vak waren Beklaagde en [naam docent].

Op [datum] kregen de studenten de opdracht een artikel te schrijven, in het format van het [naam tijdschrift]. Onderwerp waren maatregelen op het gebied van het [onderwerp], waarbij de studenten de situatie in [land] vergeleken met de situatie in een ander land naar keuze. Klager heeft in zijn opdracht een vergelijking gemaakt met [land A] (hierna: 'de Opdracht'). Op [datum] heeft Klager de Opdracht ingeleverd. Beklaagde heeft Klager op [datum] de beoordeling van zijn Opdracht toegestuurd.

Klager voert aan dat Beklaagde in die periode zelf aan het Artikel werkte, dat hetzelfde onderwerp had als de opdracht aan de studenten, en dat uiteindelijk daadwerkelijk gepubliceerd werd in [tijdschrift].

Bij Klager is naar aanleiding van het Artikel het vermoeden ontstaan dat er sprake is van een drietal schendingen van de wetenschappelijke integriteit, te weten plagiaat, oneerlijk en niet transparant gedrag, en inbreuk op de privacy.

De Commissie zal deze kwesties een voor een behandelen. Vooraf wordt opgemerkt dat Beklaagde heeft verklaard dat hij de opdrachten van de studenten niet met de co-auteur heeft gedeeld. Indien zou blijken dat in het Artikel (ongeoorloofd) gebruik is gemaakt van de Opdracht, kan dat dus enkel aan Beklaagde worden toegeschreven.

1. Plagiaat

Klager stelt dat Beklaagde in zijn Artikel woorden, gedachten, analyses en redeneringen van Klager heeft overgenomen uit de Opdracht zonder dat naar de Opdracht wordt verwezen. Klager heeft in een bijlage uiteengezet op welke passages hij doelt. Klager acht dit in strijd met de volgende normen van de Gedragscode: 34 (Presenteer op zorgvuldige wijze bronnen), 40 (Doe bij het overnemen van ideeën en tekst recht aan werk anderen) en 47 (Maak geen gebruik van informatie die ter kennis is gekomen in het kader van een beoordeling, tenzij daarvoor expliciet toestemming is verkregen). De volledige tekst van de Normen staat in de bijlage bij dit advies.

Artikel en Opdracht betreffen hetzelfde onderwerp. Dat tussen de werken overeenkomsten bestaan, is derhalve op zich niet vreemd en zelfs onvermijdelijk. De vraag is of enig onderdeel of aspect van die overeenkomsten wijst op plagiaat door Beklaagde.

Uit de schriftelijke stukken en hetgeen door Beklaagde is verklaard bij gelegenheid van de mondelinge behandeling is gebleken dat het eerste concept van het Artikel op [datum] naar een redacteur van het tijdschrift is verstuurd. Aangezien de Opdracht is ingeleverd op [datum] staat vast dat Beklaagde tijdens het schrijven van het Artikel beschikking heeft gehad over de Opdracht.

Beklaagde heeft toegelicht dat hij als secretaris van [tijdschrift] de redacteurs op [datum] heeft gewezen op een kopijtekort; dat [co-auteur], zei tijd te hebben om een artikel te schrijven; en dat Beklaagde daarop een samenwerking voorstelde tussen [co-

auteur] en hemzelf. Het werk aan het Artikel is begonnen op diezelfde dag enkele dagen voor de start van het [onderwijseenheid] op [datum]. Beklaagde heeft ter zitting verklaard dat rond [datum] een eerste opzet is gedeeld tussen de auteurs, maar dat er op dat moment nog geen uitgewerkte tekst lag. Op [datum] is een eerste versie van de uitgewerkte tekst verstuurd aan de redactie van het Tijdschrift.

De Commissie stelt vast dat het omvangrijke Artikel van ongeveer [aantal] woorden en [aantal] noten dus in een kort tijdsbestek - 10 dagen - is geschreven. Bovendien is het Artikel geschreven in de periode dat Beklaagde het [onderwijseenheid] gaf, hetgeen voor docenten een intensieve periode is, omdat de door de studenten ingeleverde opdrachten binnen een week moeten zijn beoordeeld.

De Commissie heeft de Opdracht, het Artikel en in het bijzonder de passages waar Klager naar verwijst bestudeerd. De Commissie constateert dat er opvallende overeenkomsten zijn tussen Opdracht en Artikel, waarvan redelijkerwijs niet kan worden aangenomen dat ze op toeval berusten. Het heeft er alle schijn van dat dit tekstovernames zijn.

Deze overeenkomsten zijn:

Sectie 2

- [omschrijving passage 1]
- NB: In dezelfde passages in de beide teksten staat een identieke verschrijving (zie onder Sectie 3).

Sectie 3

- [omschrijving passage 2]
 - o (1) De zin is geen letterlijk citaat maar een parafrase van de brontekst, en in de brontekst staat geen equivalent van [begrip]. Daar staat: [passage]. (De Commissie gaat uit van de brontekst als geciteerd in opmerking 3 in bijlage 10 van de Klacht.)
 - o (2) De exact gelijke parafrase staat in dezelfde zin als de verschrijving in [woord]
 - o De overeenkomst valt des te meer op vanwege de woordvolgorde. Zes vergelijkbare zinsneden met [woord] elders in Artikel zetten het werkwoord vooraan, wat in het Nederlands gebruikelijker is ([verwijzingen]). Alleen op deze plaats bezigt Artikel de minder gebruikelijke volgorde, met inbedding binnen een scheidbare constructie. (De minder gebruikelijke volgorde komt elders in Opdracht wél regelmatig voor, soms duidelijker afwijkend of ongrammaticaal dan dit voorbeeld. Voorbeelden: hulpwerkwoord + deelwoord, en vervoegd werkwoord + onbepaalde wijs.)

Sectie 4

- Artikel, p 9, noot 102: hier staat de verschrijving [passage]. Elders is het woord correct gespeld. De verschrijving staat in een verwijzing naar [auteur x]. In Opdracht staat dezelfde verschrijving alleen in de verwijzingen naar [auteur x]; elders is het woord correct gespeld.
- Klager wijst erop dat zowel Opdracht als Artikel een dubbele ontkenning omzet in een positieve bewering ("X geldt niet als Y niet het geval is" wordt aldus "X geldt alleen als Y het geval is"). Klager wijst er verder op dat de tekst in kwestie elders zónder die ingreep in het Nederlands is vertaald. Beklaagde verweert dat een dergelijke omzetting

een bekend stilistisch middel is. Hierbij verdient echter het volgende overweging. In zowel Opdracht als Artikel komt de frase [begrip] voor in de passage in kwestie; maar van [begrip] staat geen equivalent in de Duitse brontekst. Daar staat [begrip (Duits)], zonder bijvoeglijk naamwoord. Strikt gesproken vormt [begrip] in Opdracht een afwijking van de brontekst, in de vorm van een uitbreiding. Artikel bevat exact dezelfde afwijking.

Sectie 5

- Artikel, p [#], noot [#]: Dat de citatie overeenkomt met Opdracht hoeft niet te verbazen. Maar het valt op dat de citaties ook qua vormgeving exact overeenkomen, omdat Artikel hier een reguliere komma gebruikt tussen jaargang en aflevering ([tijdschrift], [jaargang], [nummer]), terwijl in vergelijkbare gevallen elders consequent een "Duitse komma" of forward slash: _/_ staat; en die reguliere komma staat ook in Opdracht.

De Commissie acht het niet waarschijnlijk dat deze overeenkomsten op toeval berusten. Het is derhalve aannemelijk dat Beklaagde voor het Artikel deze passages met 'kopiëren-en-plakken' heeft overgenomen uit de Opdracht.

De Commissie bespreekt deze bevinding nader in de Conclusie van dit advies.

2. Niet transparant en niet eerlijk gedrag

Klager vermoedt dat Beklaagde het werk van Klager en wellicht van zijn medestudenten in het [onderwijseenheid] heeft gebruikt om het Artikel te schrijven, te verbeteren of te controleren. Naar mening van Klager resulteert dit in een schending van het principe van transparantie, omdat hij in het artikel niet duidelijk heeft gemaakt op welke bronnen hij zich heeft gebaseerd en hoe hij zijn informatie en bronnen heeft verkregen. Dit leidt er volgens Klager toe dat zijn onderzoeksproces niet controleerbaar is.

Daarnaast wijst Klager erop dat Beklaagde niet aan de studenten heeft medegedeeld dat hij werkte aan een artikel over hetzelfde onderwerp, Klager acht dit een schending van de normen 13 (verkrijg vereiste toestemming), 23 (beschrijf data-verzameling), 29 (doe recht aan ieder die bijdraagt), 35 (transparantie over werkwijze), 55 (openheid over belangenconflicten) en 56 (zorg voor open cultuur) van de Gedragscode.

2A. Eerlijkheid tegenover Klager en zijn medestudenten

De verwevenheid van onderwijs met onderzoek is een kenmerkende eigenschap van universitair onderwijs.

Op zich leidt die niet tot een verplichting van de docent om de studenten in alle gevallen eigener beweging te vertellen met welk onderzoek men bezig is. In dit geval was Beklaagde echter bezig met een artikel over precies hetzelfde, zeer specifieke onderwerp als dat van de opdracht van [datum], bedoeld voor een tijdschrift waarop hij de studenten opdroeg hun werk af te stemmen en zou hij die opdracht zelf beoordelen voordat de eerste versie van dat artikel tot stand kwam.

Daarom had Beklaagde de studenten in dit geval wél moeten vertellen dat hij zelf ook met een dergelijk artikel bezig was. Hieraan doet niet af dat, zoals Beklaagde naar

voren heeft gebracht, de studenten geacht konden worden te weten wat zijn vakgebied is en het [onderwijsseenheid] daarop aansluit; noch dat de studenten niet zijn benadeeld.

Wel vraagt de Commissie zich af in welke mate dit Beklaagde aan te rekenen valt. Hierop komt zij terug in de Conclusie van dit advies.

2B. Transparantie totstandkoming Artikel

De Commissie dient te beoordelen of uit het Artikel in voldoende mate blijkt welke methode en werkwijze is gevolgd. Klager stelt, verkort weergegeven, dat hij vermoedt dat Beklaagde de opdrachten van de studenten heeft gebruikt bij de totstandkoming van het Artikel en dat hij hiervan melding had moeten maken in het artikel.

Zoals reeds onder punt 1 is vermeld, acht de Commissie het aannemelijk dat een aantal passages uit het werk van Klager zijn overgenomen, waarop in de Conclusie verder zal worden ingegaan.

Uit hetgeen Klager in zijn verweerschrift en ter zitting naar voren heeft gebracht blijkt niet dat Beklaagde ook de opdrachten van andere studenten heeft gebruikt voor het Artikel.

De Commissie acht de klacht derhalve op dit punt ongegrond.

3. Inbreuk op privacy

Klager acht het mogelijk dat Beklaagde de opdrachten van de studenten heeft gedeeld met zijn co-auteur, en dat dit een mogelijke inbreuk zou zijn op de privacy van de studenten.

Het is de Commissie niet gebleken dat Beklaagde het werk van Klager of zijn medestudenten heeft gedeeld met de co-auteur.

De klacht is om deze reden ongegrond, nog afgezien van de vraag of dergelijk handelen een inbreuk op de wetenschappelijke integriteit kan opleveren.

Conclusie

De Commissie houdt rekening met sectie 5.2.A.2 van de Gedragscode, die bij overtredingen van een aantal van de normen wegingscriteria biedt om vast te stellen of de kwalificatie "schending van de wetenschappelijke integriteit" op zijn plaats is, dan wel een minder zware kwalificatie (te weten bedenkelijk gedrag of een lichte tekortkoming).

Wegingscriteria zijn onder meer de omvang van het niet-naleven, de mogelijke gevolgen voor de validiteit van het betrokken onderzoek en voor de stand van de wetenschap ter zake en de mogelijke effecten op het vertrouwen in de wetenschap en tussen wetenschappers.

1. Plagiat

De Commissie heeft hierboven opgemerkt dat het aannemelijk is dat Beklaagde voor het Artikel een aantal passages met 'kopiëren-en-plakken' heeft overgenomen uit de Opdracht.

Dit is plagiaat, en een overtreding van norm 47 (Maak geen gebruik van informatie die ter kennis is gekomen in het kader van een beoordeling, tenzij daarvoor expliciet toestemming is verkregen).

De omvang van de overnames is beperkt en de passages zijn eerder beschrijvend dan analytisch van aard. Daarom kwalificeert de Commissie de overtreding niet als een schending van de wetenschappelijke integriteit maar als bedenkelijk gedrag.

2A. Eerlijkheid tegenover Klager en zijn medestudenten

De Commissie heeft hierboven gesteld dat Beklaagde de studenten had moeten vertellen dat hij zelf bezig was met een soortgelijk artikel als de opdracht; dat niet te doen is nalatig. In het licht van de bovengenoemde wegingscriteria kwalificeert de Commissie dit gedrag van Beklaagde als een lichte tekortkoming en niet als een schending van de wetenschappelijke integriteit.

De Commissie heeft zich de vraag gesteld of deze nalatigheid primair Beklaagde aan te rekenen valt, nu het er alle schijn van heeft dat hij onvoldoende begeleiding heeft gekregen vanuit zijn afdeling. De Commissie komt hierop terug in de Aanvullende overwegingen bij dit advies.

2B. Transparantie totstandkoming Artikel

Hierboven heeft de Commissie al aangegeven dat zij de Klacht met betrekking tot dit onderwerp ongegrond acht.

3. Inbreuk op privacy

Hierboven heeft de Commissie al aangegeven dat zij de Klacht met betrekking tot dit onderwerp ongegrond acht.

Aanvullende overwegingen en een aanbeveling

De Commissie formuleert tot slot de volgende aanvullende overwegingen en doet op grond daarvan een aanbeveling.

(1) Onderwijs geven vergt veel van wetenschappers, zeker van beginnende wetenschappers als Beklaagde, die nog werkt aan zijn promotieonderzoek. Tijdens de mondelinge behandeling is bij de Commissie de indruk ontstaan dat Beklaagde onvoldoende ondersteuning heeft gekregen bij het doceren van het vak, met name waar het gaat om wat de rol van de docent, hier meer in het bijzonder het verband tussen eigen onderzoek en het gegeven onderwijs. Leiding en begeleiding door ervaren collega's is daarbij onontbeerlijk.

(2) De Commissie maakt eenzelfde overweging waar het gaat om de relatie tussen docent en studenten. De commissie heeft ter zitting de indruk gekregen dat Beklaagde in zijn omgeving gewend is aan een beeld van die relatie waarin het nauwelijks denkbaar is dat het werk van studenten inspiratie zou kunnen leveren voor onderzoek; hij verwierp die mogelijkheid stellig. De Commissie kan zich niet vinden in dat beeld en meent dat de verwevenheid van onderwijs en onderzoek in beide richtingen werkt; onderzoek kan heel goed baat hebben bij het geven van onderwijs.

(3) Dat het niet mogelijk is gebleken in een voorfase het geschil te beslechten is betreurenswaardig en heeft geleid tot een verharding van standpunten met de inzet van deze Commissie als gevolg.

Deze overwegingen leiden de Commissie tot een aanbeveling aan de leiding van de [naam afdeling] om in afdelingsverband aandacht te besteden aan vraagstukken van wetenschappelijke integriteit bij de verwevenheid van onderwijs en onderzoek, en daarbij docenten – en vooral beginnende docenten – goede ondersteuning te bieden.

Advies van de Commissie

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie:

- de klachten ongegrond te verklaren;
- een afschrift van het advies toe te zenden aan de voorzitter van de afdeling [afdeling], met het verzoek aandacht te besteden aan hetgeen de Commissie aanbeveelt.

Advies van de Commissie

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie de klachten ongegrond te verklaren.

4. Aanvankelijk oordeel College van Bestuur d.d. 18 december 2020

Het Bestuur heeft het advies en de overwegingen waarop het is gebaseerd overgenomen en als aanvankelijk oordeel vastgesteld dat de klachten ongegrond worden verklaard.

5. LOWI

Het aanvankelijk oordeel is niet voorgelegd aan het LOWI

6. Definitief oordeel van het College van Bestuur d.d. 5 februari 2021

Op 5 februari 2021 heeft het Bestuur het aanvankelijk oordeel definitief vastgesteld.